

---

# KURENDA

## KURJI DIECEZJALNEJ WILEŃSKIEJ.

---

SEGRETERIA DI STATO

DAL VATICANO, die 26 Novembris 1923.

Di Sua Santità

Nr. 24369.

*III. me ac Rev. me Domine,*

Tu quidem, una cum clero populoque tuo, Apostolicae huic Sedi, ad tot fidei et caritatis opera per catholicum orbem sustentanda, opitulari studuisti, cum petrianam stipem marc. pol. 16,000,000, per istam Legationem Apostolicam misisti.

Id, ut facile intelliges, acceptum contigit communi Patri, eo magis, quod vosmet ipsi in necessitate versamini.

Itaque debitas grates agit Augustus Pontifex cum tibi tum singulis largitoribus; ac divinorum copiam munerum, pro delato officio, a Deo vobis precatus, in eorumdem auspiciis itemque ut paternae benevolentiae Suae pignus, Apostolicam Benedictionem tibi cunctoque gregi vigilantiae tuae credito effuso animo impertit.

Ego vero hac utor libenter occasione sensus existimationis maximae erga te mae profitendi, quibus sum et permaneo.

Amplitudini Tuae addictissimus

(—) P. C. Casparri.

III mo ac Rev. mo Domino

*Georgio Matulewicz*

Episcopo Vilnensi

Wilna,

---

**Mons. Matulewicz Vescovo**

Wilna Polonia

Tibi iubileum sacerdotale celebranti gratulatur Augustus Pontifex paterne benedicit faustaue omnia a Deo precatus facultatem facit Apostolicam benedictionem semel impertiendi.

*Gard. Casparri.*

# Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

*z dnia 15 września 1923 roku*

w sprawie kwalifikacyj zawodowych duchownych rzymsko-katolickich do nauczania religii w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych.

Na zasadzie art. 2 ustawy z dnia 26 września 1922 roku, dotyczącej kwalifikacyj zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. № 90 poz. 828), po porozumieniu się z właściwymi władzami kościelnymi, zarządza się co następuje:

§ 1. Kwalifikację zawodową do nauczania religii w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych stanowi dla duchownych rzymsko-katolickich:

a) stopień naukowy uniwersytecki: doktora, magistra lub licencjata, otrzymany na wydziale teologii katolickiej uniwersytetu lub zakładu teologicznego w Polsce lub jednego z uniwersytetów i zakładów teologicznych zagranicznych, których świadectwa uzasadniają w myśl obowiązujących przepisów prawo do dodatku za studja wyższe;

b) świadectwo złożenia egzaminu pedagogicznego na prefekta przed komisją biskupią wraz ze świadectwem ukończenia studjów teologicznych w uniwersytetach i zakładach teologicznych albo w tych diecezjalnych seminarjach duchownych w Polsce, w których do przyjęcia wymagane jest świadectwo dojrzałości ze szkoły średniej ogólnokształcącej.

§ 2. Do udzielania nauki religii potrzebuje duchowny rzymsko-katolicki oprócz kwalifikacyj naukowych jeszcze misji kanonicznej, udzielonej mu przez właściwego Biskupa.

## PRZEPISY PRZEJŚCIOWE.

§ 3. Za posiadających kwalifikacje naukowe i zawodowe do nauczania religii rz.-k. w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich uważa się również duchownych rzymsko-katolickich, którzy:

a) przed upływem roku 1917 ukończyli Akademię duchowną w Petersburgu ze stopniem doktora, magistra, kandydyta lub ukończonego studenta;

b) posiadają świadectwo ukończenia studjów teologicznych w seminarjum duchownem oraz dyplom ukończenia studjum pedagogicznego, wydany przez państwową komisję egzaminacyjną przy Państwowym Instytucie Pedagogicznym w Warszawie;

c) którym przyznano prawo pobierania dodatku za studja wyższe na mocy art. 15 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli i dyrektorów państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, preparand oraz wizyta-

torów szkół (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 433) oraz w myśl art. 17 rozporządzenia Prezydenta Ministrów, Ministra Skarbu, Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 25 października 1920 r. w celu wykonania ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli państwowych szkół ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i preparand oraz wizytatorów (Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 688).

- d) byli w czynnej służbie nauczycielskiej w czasie wejścia w życie przytoczonej na wstępie ustawy, a przed upływem 1921 r. ukończyli 30 lat życia, odbyli sześć semestrów wyższych studiów teologicznych w charakterze studentów oraz 5 letnią praktykę szkolną, z czego conajmniej 2 lata w szkołach średnich ogólnokształcących w wymiarze przynajmniej 14 godzin tygodniowo, jeżeli Minister W. R. i O. P. na wniosek właściwego Ordynarjatu biskupiego uzna: 1) praktykę za zadowalniającą, 2) studja wyższe za dostatecznie udowodnione świadectwami prac seminarjowych lub egzaminów półrocznych;
- e) byli w czynnej służbie nauczycielskiej w czasie wejścia w życie przytoczonej na wstępie ustawy i choć nie mogą się wykazać studjami wyższymi w zakresie wskazanym w punkcie d) czynią jednak zażość wymienionym tam innym warunkom, — jeśli Minister W. R. i O. P. na wniosek właściwego Ordynarjatu biskupiego uzna ich pracę naukową lub pedagogiczną za wybitną;
- f) byli w czynnej służbie nauczycielskiej w chwili wejścia w życie przytoczonej na wstępie ustawy i przed upływem 1921 r. ukończyli przynajmniej 45 lat życia oraz 12 lat pracy szkolnej nauczycielskiej w wymiarze przynajmniej 14 godzin tygodniowo, z czego conajmniej 5 lat w szkołach średnich ogólnokształcących lub seminarjach nauczycielskich, jeśli Minister W. R. i O. P. na wniosek właściwego Ordynarjatu biskupiego uzna pracę tę za owocną;
- g) byli w czynnej służbie nauczycielskiej przed końcem 1921 roku, wykazą się conajmniej trzyletnią, przez Ministra W. R. i O. P. na wniosek właściwego Ordynarjatu biskupiego za zadowalniającą uznaną praktyką nauczycielską w szkole średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskiem w wymiarze przynajmniej 14 godzin tygodniowo, przesłuchają 3 wakacyjne kursy ministerjalne katechetyczne i zdadzą z przesłuchanego materiału zadowalniająco egzamin nap refekta przed komisją biskupią.

§ 4. Duchownym rz.-katolickim, którzy uzyskają kwalifikacje naukowe i zawodowe do nauczania religii w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich na zasadzie § 3 d) e) f) g) oraz tym z duchownych wymienionych w § 3 lit. c, którzy nie posiadają dyplomów na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących lub seminarjów nauczycielskich dyplomy takie wyda Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 5. Duchowni rz.-katolicy, którzy nie posiadają kwalifikacyj, określonych jednym z powyższych artykułów, a nie postarają się o ich nabycie

przed ukończeniem 1928 r., tracą prawo nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich.

Warszawa, dnia 15 września 1923 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 100 z 5.X.1923, poz. 792).

Minister Wyznań Religijnych  
i Oświecenia Publicznego (—) *Głąbiński.*

## O cmentarzach.

(can. 1205—1214).

Cmentarz jest to miejsce święte powagą biskupią poświęcone i przeznaczone na pogrzeb ciał katolików pobożnie zmarłych. Biskup albo sam poświęca (*benedictio sollemnis — iuxta Pont. Rom.*) albo też deleguje kapłana (*benedictio simplex — Rit. Rom. „Ritus benedicendi novum coemeterium per Sacerdotem ab Episcopo delegatum.*)

Do erekcji cmentarza potrzebne jest pozwolenie Ordynarjusza. Cmentarz według prawodawstwa rosyjskiego (t. XIII, art. 704, 705, 708) powinien być odległy o sto sążni od zabudowań miejskich i o pół wiorsty ode wsi.

Zwłoki Biskupów diecezjalnych, opatów i prałatów „nullius“ można grzebać w podziemiach ich własnych kościołów, Papieży zaś, kardynałów i panujących (królów, prezydentów) w każdym kościele. Poza wymienionymi osobami nie wolno nikogo grzebać w kościołach. Ciało powinno być złożone do ziemi. *Sepultura tantummodo humi detur. Uni Romano Pontifici privilegium est, ut sepultura in loco elevato fiat.* (*Coronata „De Locis Sacris“, 1922, p. 141.*)

Zdaniem kanonistów (Many, Prümmer, Coronata) biskupi mogą na mocy can 5 tolerować dawny zwyczaj grzebania w kościołach i w wypadkach poszczególnych dyspensować, *cum de re minoris momenti agitur* (c. 81). Prawodawstwo świeckie (Zbiór Praw Ros, t. XIII, art. 721) przewiduje możliwość grzebania w tych klasztorach, gdzie zwyczaj ten panuje oddawna za wiedzą władzy.

Oprócz cmentarzy kościelnych bywają cmentarze t. z. cywilne i te są własnością instytucyj cywilnych, np. gmin, dla wszystkich ludzi danej miejscowości bez względu na wyznanie. Jeżeli na tych cmentarzach ma spoczywać większość katolików, cmentarze powinny być poświęcane, albo należy przynajmniej poświęcić część cmentarza, zarezerwowaną dla katolików, chociażby ta część nie była oddzielona murem lub wałem. Gdyby katolicy nie mieli wyznaczonego miejsca na takim cmentarzu, należy przed złożeniem ciała do grobu poświęcić go — *benedicantur singuli tumuli.*

Cmentarze kościelne mogą być wspólne dla kilku parafij, zwykle jednak każda parafia ma swój własny cmentarz. Zakonnicy wyjęci z pod jurysdykcji biskupa, mogą zakładać własny cmentarz i poświęcać go. Osobne grobowce poza ogólnym cmentarzem z pozwoleniem biskupa mogą posiadać także osoby moralne i rodziny prywatne. Grobowce te są poświęcane *ad instar coemeterii — benedictione simplici.*

Tak na cmentarzach parafjalnych, za pozwoleniem piśmiennem Biskupa lub jego delegata, jak na cmentarzu własnem danej osoby moralnej (zgromadzeń zakonnych), za pozwoleniem piśmiennem swego przełożonego, wierni mogą dla siebie urządzać groby familijne (sepulcra particularia, „maiorum“), które mogą być z pozwolenia Biskupa lub przełożonego alienowane — odstępowane innym za zapłatę, dummodo pretium ratione benedictionis non augeatur.

O ile można, kapłani i klerycy powinni mieć groby w miejscach porzesniejszych — osobno kapłani i osobno klerycy mniejszych święceń. Zwłoki dzieci również mają być w miarę możności grzebane w miejscu osobnem.

Każdy cmentarz powinien być ze wszystkich stron ogrodzony i pilnie dozorowany, winien być otoczony murem, parkanem lub przynajmniej wałem i rowem, aby przeszkodzić zbezczeszczeniu mogił. Zbiór Praw Ros. t. XIII art. 722 nakazuje, aby głębokość mogiły wynosiła dwa i pół arszynów. Art. 725 zakazuje zaorywania starych cmentarzy i w jakibądź sposób niszczenia dawnych mogił. Jest to rzecz słuszna, gdyż cmentarz jest miejscem świętem (locus sacer). Na środku cmentarza winien znajdować się krzyż lub kaplica. Drzewa i trawa z cmentarza nie mogą być sprzedawane, również i ziemia; można tylko brać pewną opłatę, gdy na grobie ma stać pomnik lub kaplica, albo gdy ma być wybudowany t. z. grób rodzinny, lub też od żądających miejsca zaszczytniejszego na cmentarzu, lecz taka opłata ma być uważana jako jałmużna na restaurację kościoła lub utrzymanie duchownych.

Ordynariusze miejscowi, proboszczowie i przełożeni, do których to należy, mają czuwać, aby na nagrobkach nie były umieszczane napisy (epitaphia) i upiększenia niezgodne z duchem nauki katolickiej. Laudationes funebres (discursus occasione funerum-panegiryki, ślony pochwalne na cześć zmarłych) tum in coemeterio, tum multo magis in ecclesia pro posse vitandae sunt. Nauka podczas pogrzebu powinna mieć charakter ściśle religijno-moralny, wolny od wszelkiego panegiryzmu.

Ci, którzy są pozbawieni pogrzebu kościelnego, jak dzieci bez chrztu zmarłe, samobójcy i inni, nie mogą być chowani na cmentarzu poświęconym. Przeto obok niego powinna być część ziemi na ten cel wyznaczona, od cmentarza poświęconego oddzieloną murem, parkanem lub innym ogrodzeniem i mającą wejście osobne. Cmentarz ten powinien również być ogrodzony i nadzorowany. Ciała zmarłych należy grzebać a nie palić. Gdyby ktoś za życia polecił, aby jego ciało spalono, nie wolno spełniać tego życzenia, a jeśliby kto taką wolę wyraził w testamencie jako warunek, należy go uważać jako nieistniejący.

Nie wolno nikogo grzebać natychmiast po śmierci, zwłaszcza jeśli śmierć była nagła, lecz dopiero po upływie pewnego czasu celem stwierdzenia rzeczywistości śmierci iuxta scientiam medicam et opiniones solide fundatas pro casuum diversitate. Najlepszym sprawdzianem śmierci jest fakt rozkładu ciała.

Prawodawstwo rosyjskie (Zbiór Praw t. XIII, art. 713, 714) nie pozwala grzebać, zanim upłyną 3 dni od skonstatowania śmierci, chyba że śmierć nastąpiła wskutek choroby zakaźnej, np. dżumy, szkarlatyny, ospy i t. p., podczas zaś upałów letnich prawo to pozwala grzebać po upływie jednej doby, jeżeli się okażą wyraźne oznaki rozkładu zwłok.

Kodeks Karny takie określa kary za przekroczenie wymagań prawa. Art. 171: „Winny pochowania lub ukrycia bez pogrzebu ciała zmarłego przed dokonaniem oględzin sądowo-lekarskich zwłok, które miały podlegać oględzinom, o czym winny wiedział, jeśli przytem nie było zamiaru ukrycia śladów zbrodni lub występku — ulegnie karze: aresztu na czas do miesiący trzech, lub grzywny do marek sześciuset“. Art. 221: „Winny: 1) pochowania zmarłego poza cmentarzem, bez odpowiedniego pozwolenia; 2) niezachowania wydanych w drodze ustawy lub rozporządzenia przepisów grzebania lub ekshumacji zwłok sprowadzenia ich z zagranicy lub przewożenia; 3) ukrycia zwłok bez pogrzebu; 4) niezachowania wyd. w dr. ust. lub rozp. przepisów co do urządzenia lub zabezpieczenia istniejących cmentarzy lub zabezpieczenia cmentarzy zniesionych; — ulegnie karze: aresztu na czas do mies. 1 lub grzywny do mk. 4,000 (art. 70 Ust. z 25 II. 1921).

Zwłoki złożone do grobu na wieczny spoczynek (*perpetuae sepulturae*) nie mogą być wyjęte z grobu bez pozwolenia Ordynarjusza, który pozwoli na ekshumację wtedy tylko, jeśli dane zwłoki można odróżnić od innych. Oprócz zezwolenia Ordynarjusza prawo cywilne (Zb. Pr. R. t. XIII, art 725—730) wymaga pozwolenia nato władzy wyższej administracyjnej (wojewódzkiej). *Videtur praesumi posse licentia Ordinarii, si lex civilis propter graves causas iubet exhumationem.*

To co kanony mówią o interdykcie, zbezczeszczeniu (*violatio*) i rekonylacji kościołów, należy też stosować do cmentarzy. Niema wszakże wiołacji cmentarza, jeśli tylko poszczególne groby były poświęcone, jak również, prawdopodobnie, przez grzebanie na cmentarzu „cywilnym“ niewiernych i schyzmatyków. *Violata ecclesia, non ideo coemeterium, etsi contiguum-violatum censetur (c. 1172, § 2).* Za zniewagę ciał umarłych lub grobów dla rabunku lub w innym złym celu wymierzony jest interdykt osobisty, nadto taki przestępca jest *infamis*, a duchowny ma być złożony z urzędu. Zbezczeszczenie cmentarza ma być karane interdyktem *ab ingressu ecclesiae* a Ordynarjusz może też wymierzyć inne kary (*can. 2328, 2329*).

Ordynariusz potest *coemeterium execrare seu ad usum profanos reducere saltem in casibus quibus id potest relate ad ecclesias* (Many, *item Coronata op. cit. p. 150*), *Reconciliationem coemeterii etiam sollemnioe benedictione benedicti (et ecclesiae consecratae), M. Coronata animadvertit. non esse amplius, ex nove codice, considerandum ut actus potestatis ordinis episcopalis (op. c) p. 151*).

---

Departament Wyznań Religijnych Ministerstw W. R. i O. P. dnia 3 m. b. Nr. 8270 powiadamia Kurję, że w sprawie płacenia przez duchowieństwo podatków gminnych toczą się pertraktacje międzyministerjalne i że po ich zakończeniu poszczególne Kurje Biskupie zostaną powiadomione o wynikach.

---

W dzień Trzech Króli lub w najbliższą niedzielę po otrzymaniu tej Kurendy zarządza się składka we wszystkich kościołach diecezji na misje. Ofiary należy natychmiast odesłać do Kurji.

---

## „Chleb głodnym dzieciom“.

Pod tą nazwą zawiązał się w Warszawie Komitet, pod przewodnictwem Pani Prezydentowej Rzeczypospolitej w celu zbierania ofiar i darów w całej Polsce dla ratowania dzieci w przytułkach i zakładach, których Rząd nie jest w możności utrzymywać. Dzieci wskutek złego odżywiania puchną, ślepną i wymierają. Obowiązkiem społeczeństwa jest nie dać im zginąć marnie. W tym celu J. E. Ks. Biskup gorąco poleca duchowieństwu parafjalnemu, aby pobudziło wiernych do składania ofiar w naturze i gotówce oraz dopomogło do zorganizowania kwesty wśród ludności wiejskiej. — Sekcja prowincjonalna — Warszawa, Krakowskie Przedmieście 15.

---

### W sprawie naszych Zgromadzeń Zakonnych.

W działalności apostołskiej Kościoła praca zakonów posiadała i posiada nader wybitne znaczenie. Wszak wspólny wysiłek osób zorganizowanych, ożywionych duchem zaparcia się ewangelicznego — byleby jak najwięcej dla dobra i zbawienia bliźniego zdziałać, potrafi wydać obfite owoce.

Mamy w tej chwili na myśli nasze tak zwane Zgromadzenia ukryte, w szczególności zaś ich pracę w szkolnictwie. Z chwilą wprowadzenia powszechnego nauczania szkoła stała się jakby wszechogarniającym terenem, na którym ma się staczać walka o duszę narodu, o posiadanie tej duszy przez Chrystusa lub szatana. Nie może być przeto dla nas rzeczą obojętną, kto stoi na czele szkoły, jaki jest jego stosunek do religii i kościoła. Wyrobienie zatem możliwie największej ilości sił wykwalifikowanych do nauczania z pośród członków naszych Zgromadzeń Zakonnych winno być przedmiotem zabiegów wszystkich, którzy dbają o dobro Kościoła, w szczególności zaś nas, Kapłanów. My tedy mamy przedewszystkiem rozniecać łaskę powołania, nieraz w duszy drzemiącą, i ułatwiać urzeczywistnienia powziętego przez taką duszę zamiaru — swoją wskazówką i radą, swoją pomocą w wyborze i w dostaniu się do zgromadzenia. Nie wszyscy jednak są zaznajomieni z celem, istotą i zadaniami naszych t. zw. ukrytych Zgromadzeń Zakonnych, nie wszyscy wiedzą, dokąd możnaby prosić o radę duszę skierować.

W tym więc celu podajemy adresy: Ks. Tadeusza Zawadzkiego, (Wilno, Antokolska 19.) Ks. Dziekana Żebrowskiego — Grodno, Ks. Dziekana Bojaruńca — Lida, Ks. Jerzego Żamejcia — Oszmiana, gdzie można będzie otrzymywać dokładną informację piśmienną w sprawie naszych Zgromadzeń Zakonnych, oraz radę konkretną w sprawie zgłaszanej kandydatki. Przysyłanie kandydatek bez uprzedniego porozumienia się listownego nie byłoby rzeczą wskazaną. Kandydatka nieodpowiednia musiałaby bezcelowo ponosić kosztą przejazdu.

---

### W sprawie metryk.

Żgodnie z rozporządzeniem J. E. Biskupa z d. 18.XII 1920 r. Nr. 5891 mają Przewielebni XX. Dziekani przesłać do Kurji przed 1 marca r. 1924 odpisy metryk za rok 1923.

Za lata ubiegłe księgi metryczne są nadesłane z dekanatów: bielskiego, brańskiego, brzeskiego, brzostowickiego, dąbrowskiego, łunnieńskiego, prużańskiego, raduńskiego, słonimskiego, święciańskiego, świrskiego i wilejskiego.

Z innych dekanatów są przesłane do Kurji księgi metryczne *włącznie* do roku: z dekanatu m. Wilna—1912, z dekanatu w powiecie wileńskim — 1914, z d. białostockiego—1913, z d. bielskiego— (brak pieczęci sznurowej z r. 1914), z d. drohickiego—brak ksiąg parafji perlejewskiej, z d. Dziśnieńskiego—1912, z d. grodzieńskiego—brak ksiąg z r. 1913 i 1914, z d. knyszynskiego ksiąg niema, z d. kobryńskiego—1913, z d. lidzkiego—1914, z d. nadwilejskiego — 1921, z d. oszmiańskiego — 1914, z d. sokólskiego — 1915, z d. trockiego—1914, z d. wiszniewskiego—1918, z d. wołkowyskiego—1913.

J. E. Biskup, wyrażając uznanie PP.WW.XX Dziekanom, którzy przedstawili na czas księgi metryczne, innym PP.WW.XX. Dziekanom poleca przedstawić na piśmie do d. 1 lutego r. 1924 motywowane usprawiedliwienie z niespełnienia swego obowiązku.

---

Kurja poleca następujące dzieła: 1) „Religja Katolicka“ — Rozprawy Dogmatyczne. Biskupa Pelczera. Str. 586. Przemyśl. 1923. Cena dla Księży 750.000. mk. 2) „Pisma Ojców Kościoła“ w tłumaczeniu Ks. Lisieckiego. Str. 468. Poznań. 1924. Księgarnia uniwersytecka — Fiszer i Majewski.

---

---

Z KURJI DIECEZJALNEJ WILEŃSKIEJ.

Wilno, dnia 18 grudnia 1923 r. Nr. 5055.

*X. Lucjan Chalecki,*

*Szambelan J. Św.,*

*Kanclerz Kurji.*

---



## SPIS

### imion i rzeczy główniejszych w Kurendzie r. 1923.

- Administracja dóbr kościelnych 60.  
Asystowanie do Mszy św. biskupowi 114.  
Autorowie artykułów szkodliwych kościołowi 48.  
Bernardynki Wileńskie 89.  
Binatio 35.  
Biskup sufragan — sposób przyjęcia 113.  
Bratnia pomoc alumnów Sem. Duch. 123.  
Budżet duchowieństwa 86.  
Causae dispensationis matrim. 4.  
Cmentarze 128—130.  
Cognatio legalis 36.  
Convalidatio matrimonii 51.  
Dispensatio a matr. non consumm. 121—122.  
Dispensatio ab imped. matr. in cas. extraod. 62.  
Dibri prohibiti 20.  
Dni wolne od nauki szkolnej w 1922/23 r. 10.  
Dzielo św. dziecięctwa 76.  
Encyklika De pace Christi 1.  
Encyklika Ubi arcano Dei 31.  
Encyklika o św. Tomaszu z Akwinu 92.  
Facultates circa matr. iuxta 2.  
Facultates matrimoniales 21.  
Facultates quinquennales 24.  
Fundacja Ojca św. dla Pol. inw. woj. 30.  
Groby żołnierskie 123.  
Instrukcja dla audyt. i deleg. sąd. 70.  
Instrukcja dla sędziów śledcz. w spr. karn. 74.  
Inwentarze kościelne 59.  
Ieiunium eucharisticum 47.  
Jubileusz kapł. J. E. Ordynarjusza 91, 125.  
Jubileusz 300-tny św. Józefata 99.  
Jutrzenka 4, 49.  
Kaplice 101—105.  
Konfiskata gruntów kośc. 110.  
Korespondencja z urzędami zagr. 107.  
Kradzieże po kościołach 88.  
Książki intencyj mszalnych 59.  
Kwestjonarjusz J. E. Ordynar. dla St. Ap. 2.  
Kurja 123, 108.  
List pasterski J. E. Ordynar. 79.  
Małżeństwa wojskowych 78.  
Małżeństwa nieletnich 57.  
Małżeństwo — skutki prawne 59.

- Metryki 15, 28, 77, 132.  
 bp. Michalkiewicz 2.  
 Msza św. poza kośc. i kapł. 105.  
 Msza św. czytana wobec biskupa 115.  
 Nauczanie religji 109.  
 Obowiązek szkolny 77.  
 Odbudowa kośc. 27, 77.  
 Ofiara na cele pobożne 59.  
 Ofiara na grób Zbawiciela 46.  
 Opieka nad zabytkami 12, 107.  
 Opłaty stempłowe 65, 78, 106, 120, 124.  
 Parochi ius quoad processiones 1.  
 Paszporty zagran. dla duchown. 50.  
 Pieczęcie kościelne 60.  
 Podatki 29, 45, 87, 130.  
 Podatek na sem. 123.  
 Pogrzeby kościelne 84.  
 Paszukiwanie Teresy Bienkiewicz 107.  
 Praktyki rel. w szkole 9.  
 Prefekci (kwalifikacje) 118, 126—128.  
 „ (przysięga) 106, 117, 126—128.  
 Przynsposobienie 44.  
 Rejestracja duchow. 1883—1899 45, 88.  
 Religiosi — relatio ad ep. Viln. 23.  
 Rewindykacja gruntów 58, 86.  
 Rewindykacja roszczeń do Rządu Niem. 65.  
 Rozporządzenie Con. Lit. Dioec. 26.  
 Rubryceli 65, 78.  
 Sekretarz gen. młodz. 107.  
 Składki 130, 131.  
 Śpiewy żołnierskie 107.  
 Sposób przyjęcia Prezydenta Rzeczyposp. 116.  
 Spowiedź dzieci szkolnych 60.  
 Sprawozdanie z adm. dóbr. kośc. 6c.  
 Stowarzyszenia religijne 60.  
 Święta 83.  
 Świętopietrze 125.  
 Szambelani 83.  
 Szkoła koszykarska 89.  
 Synod diecezjalny-kwestjonariusz 99.  
 Tańce 45.  
 Towarzystwo mis. dla rozkrzew. wiary 46, 49.  
 Ubezpieczenie od ognia 65, 50.  
 Umowy dzierżawne 11.  
 Uniwersytet Lubelski 8, 88.  
 Uprawnienie dzieci 41.  
 Vicarius substitutus 61.  
 Wizyta Pastorska 111.  
 Wystawa misyjna w Rzymie 67, 68.  
 Zgromadzenia zakonne 131.